

Datum

2024-10-14

Adress

Diarienummer

KN-2024-2864

Yttrande

Till

Kommunfullmäktige

**Remiss Motion John Roslund (M) om att hedra
Förintelsens ögonvittnens insats för ett bättre Malmö
STK-2024-801**

Kulturnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Förintelsens ögonvittnen har varit en viktig grupp i Malmö som bör uppmärksammas. Genom stadens verksamhet med historiska minnesskyltar kan gruppen och dess medlemmar lyftas. En skylt utanför Lea Gleitmans forna arbetsplats på Friisgatan 28 hade uppmärksammat både henne och föreningen i ett centralt läge i staden. Ytterligare skyltar skulle kunna komplettera denna för att uppmärksamma andra medlemmar, exempelvis Cesia och Harry Rubenstein, David Beinter, Jacob Magnell och Stefan Zablocki.

Yttrande

I motion från den 25 april uppmärksammar John Roslund (M) att medlemsantalet i Berättargruppen förintelsens ögonvittnen börjar tunnna ut. I somras avled den sista, Lea Gleitman. Förslaget som Roslund framförde var ett monument beslutat lagom till Lea Gleitmans födelsedag.

Det finns flera monument i Malmö som behandlar judarnas situation i under andra världskriget:

- Till minnet av krigets offer, av konstnären Willy Gordon, på gamla judiska begravningsplatsen.
- Stolpersteine (snubbelstenar) av konstnären Gunter Demnig, på posthusplatsen.
- Monument efter danska flykten 1943 av konstnären Bror Marklund i Sibbarp.
- Till erinran av konstnären Axel Wallenberg i Slottsparken.

Utöver detta har Malmö stadsarkiv tagit fram en historisk kartguide över judiskt liv i Malmö som berör ämnet. Det ligger även ett förslag på att namnge en gata efter Lea Gleitman.

Sedan 2021 pågår ett arbete med gröna emaljskyltar som placeras i stadsrummet för att uppmärksamma stadens breda kulturarv. [Minnesskyltar - Malmö stad \(malmo.se\)](https://www.malmo.se/minnesskyltar)

Några av de första skyltarna som kom upp gällde flyktingmottagandet 1945 (på Borgarskolan). Det planeras ytterligare en skylt som uppmärksammar de gravar vid gamla judiska begravningsplatsen över personer som avled av skador de åsamkats under förintelsen men avled först i Sverige.

I minnesskyltsarbetet skulle det passa bra att skapa ett antal skyltar som uppmärksammar deltagarna på platser där dessa varit verksamma, gärna i centrala Malmö. Ett förslag är en skylt om Lea Gleitman vid hennes forna arbetsplats Eisers trikåfabriks lokal på Friisgatan. Friisgatan utgör ett stråk mellan Triangeln och Folkets Park och många Malmöbor passerar. Ytterligare skyltar skulle kunna uppmärksamma exempelvis Cesia och Harry Rubenstein, David Beinter, Jacob Magnell och Stefan Zablocki. Minnesskyltarna skulle med fördel skapas i samarbete med förintelsens efterlevande och i samråd med judiska församlingen. Efter godkännande av berörda släktingar skulle skyltarna kunna bli färdigställda inom två år.

Fördelen med minnesskyltar jämfört med monument är att skyltarna är tydliga och kan spridas på flera platser i staden. Mot bakgrund i att förvaltningen planerar att uppföra fler skyltar så anses motionen vara besvarad.

Ordförande Janne Grönholm (MP)

Kulturdirektör Annika Cedhagen